

ΣΚΟΡΠΙΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΥ

ΤΟΥ Κ. ΠΑΝΤΕΛΗ ΧΟΡΝ

ΑΝΕΜΟΜΑΖΩΜΑΤΑ

ΙΘ΄

ΟΤΑΝ ΗΜΟΥΝ ΒΑΣΙΛΗΑΣ :



ΑΙ βασιλῆς βρέθηκα στὴν Ἱμβρο μετὰ τὴν κατάληψί της. Καὶ κατὰ παραπάνω, ἀπόλυτος μονάρχης, γιατί ἐγὼ ἤμουν ὄλες ἢ ἐξουσίες μαζί. Ἐγὼ νομοθετοῦσα, ἐκτελοῦσα τοὺς νόμους καὶ δικάζα τις διαφορὰς τῶν Ἱμβριῶν. Καμμιά φορὰ στὴν ἐνάσκησι τῶν ἡψηλῶν καθιζόντων μου, θυμιάμωνα τὸ Σάντσο πὸν ζητοῦσε ἀπ' τὸν Δὸν—Κιχότι νὰ τὸν κἀνὴ κυρίαρχο σ' ἓνα νησί. Αὐτὸ λοιπὸν πὸν ζητοῦσε ὁ Σάντσο, ἐγὼ τὸ εἶχα πετύχει. Καὶ ἐρχόντουσαν ἀπὸ τὸ πρῶτ' ὡς τὸ βράδν ὄλες ἐκεῖνες ἢ μαυροματωσῆς καὶ ἡγερῆς καὶ μοῦ ἔκαναν τὰ παρόπαια τοὺς, ὄλες αὐτῆς μετ' τὴ Βυζαντινὴ μεγαλοπρέπεια καὶ παρὰξένα ὀνόματα, ἢ Ἀμερσοῦδες, ἢ Γουαμαπαῖες, ἢ Βασίλισσες, ἢ Σουλτάνες καὶ ἄλλες πολλές. Ποῦ νὰ τις θυμιάμω τώρα, ὅσπερα ἀπὸ τόσα χρόνια!

Στάνια παρουσιάζόντουσαν μπροστά μου ἄντρες. Τῆς περισσότερες φορῆς γυναῖκες, γὰρ δουλεῖς δικῆς τους, μὰ καὶ γὰρ δουλεῖς τοῦ ἄντρα τους ἢ τοῦ πατέρα τους. Καὶ ἅμα τῆς ποιοῦσα :

— Γιατί δὲν ἦρθε ὁ ἄντρας σου ; Γιατί δὲν ἦρθε ὁ πατέρας σου ; Μοῦ ἀπαντοῦσαν :

— Αὐτοὶ δὲν ξέρουν νὰ μιλῆσουν !

— Ἄλλες πάλι μοῦλεγαν πὸς ὁ ἄντρας τους λείπει στὸ χωράφι, μὰ ἀπὸ τὴν ἡπηρεσία μου μάθαινα πὸς τῆς περιμένει ἀπὸ κάτω.

Τί νὰ κάνουν οἱ κακώμοροι ; Ἐτσι τοὺς εἶχαν μάθει οἱ Τοῦρκοι καὶ ἔτσι πορευόντουσαν. Ἡ μαζουὰ συνήθεια εἶχε περὶ γίνε νόμος καὶ δὲν τοὺς ἔκανε καμμιά ἐντύπωσι. Στὸν Καϊμακιάμ ἔπρατε νὰ παρουσιασθῆ ἢ γυναῖκα, γὰρ νὰ τελειώσῃ ἢ δουλεῖα.

Ἄνεξάρτητα ὅμως ἀπ' αὐτὸ, ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας πὸν βρέθηκα ἐκεῖ, κατάλαβα ἀμέσως πὸς σ' ὄλο τὸ νησί ἀπ' ἀρχὴ σ' ἄρη φωνάει ἓνας χλιαρὸς ἐρωτικὸς ἀέρας, πὸς ἢ γυναῖκες ἔχουν στὰ μάθρα σουλτάνικα μάτια τους τὸν πόθο καὶ πὸς οἱ ἄντρες μπαίνουν σὲ δευτέρη γραμμὴ, γιατί φαίνετα πὸς ἢ γυναῖκες αὐτῆς τοὺς εἶχαν ἀποκηρύξῃ καὶ τοὺς ἔκαναν ὅπως ἠθέλαν.

Ἐκεῖ πῆγα νὰ τοὺς δώσω τὴν ἐλευθερία, μὰ ἀμέσως κατάλαβα πὸς ὄλοι αὐτοὶ μποροῦσαν νὰ διδάξουν τὴν ἐλευθερία σὲ μένα. Ἦθελαν νὰ ζήσουν, νὰ νοιώσουν τὴ χαρὰ τῆς ζωῆς. Ἐπρατε νὰ τοὺς δῆτε σίς γιορτῆς καὶ τὰ πανηγύρια, δταν τὰ κορίτσια σέφτανε τὸ χορὸ. Σοῦ θυμίζαν τοὺς στίχους τοῦ Σολωμοῦ στὸν Ὕμνο τῆς Ἐλευθερίας του, πὸν τοὺς ἔγραψε σάν ἀπάντησι στὸ Βύρωνα, πὸν ἀπογοητευμένος, περῶντας ἀπ' τὰ νησιά τοῦ Αἰγαίου ἔγραψε πὸς εἶδε τὰ κορίτσια μαυρομένα ἀπ' τὴ σκλαβιά.

*Εἰς τὴν σκιὰ χερσοπιασμένης,
εἰς τὴν σκιὰ βλέπω κι' ἐγὼ,
κρυνοδάχτυλες παρθένες,
ὅπου κάνουνε χορὸ.
Κι' ἢ ψυχὴ μου ἀναγαλιάζει
πὸς ὁ κόρφος καθεμίᾳς
γλυκοβύζαστο ἐτοιμάζει
γάλα ἀντριᾳς καὶ λευτεριάς.*

Πολλῆς φορῆς, χορευόντας, τραγουδοῦσαν τοὺς πρώτους γνωστοὺς στίχους τοῦ Ὕμνου: «Σὲ γνωρίζω ἀπὸ τὴν ὄμη τοῦ σπαθιοῦ, κτλ.». Καὶ αὐτὸ βέβαια πρὸς τιμὴ μου. Μὰ ἐγὼ τοὺς ἔμαθα καὶ τοὺς παραπάνω στίχους καὶ τότε τοὺς τραγουδοῦσαν μετέφρι μοναδικῶ.

Μὰ αὐτὰ ὄχι μόνο τῆς μεγάλῃς γιορτινῆς μέρες στὸ Ἰπιαθρο. Χοροὶ γινόντουσαν τακτικὰ καὶ τῆς νύχτες, μέσα στὰ καφενεῖα τοῦ νησιοῦ. Ἐκεῖ μετὰ τὰ διολιά, χοροὺς, τραγούδια, καλοὺς μετέ-

δες, κρασί καὶ μπόρες Μονάχου ἀθηνῆς, πρὸς ἐννενηντὰ λεπτά τὴν μπουνιάλα, παρακαλῶ, ξημερώνομαστε ὡς τὸ πρῶτ'.

Μὰ γιατί νὰ μὴ γλεντήσουμε ; Βρισκόμαστε σὲ πραγματικὴ καὶ ἀληθινὴ εὐτυχία ! Φτῆνετα, ἀφροντισιά, ἀναμειλιά, ξενουασιά, κέφι, ὁ σπρωτὸς μας νικοῦσε, ὁ Στόλος μας εἶχε μπουλιάρει τὸν Τουρκικὸ στὰ Δαρδανέλλια, ὁ ἀέρας τοῦ νησιοῦ χλιαρὸς καὶ τὰ κορίτσια ὄφρα καὶ μετὰ μάτια γεμάτα λαχτῆρα !

Τὰ πανηγύρια δὲ λείτανε. Πότε γιόρταζε ἢ ἐκκλησία τοῦ ἐνὸς χωριοῦ, πότε τοῦ ἄλλου. Κι' ἐκεῖ ἔβλεπτες καθαρά, πὸς ὁ θαμιάσιος αὐτὸς λαὸς, ὁ Ἑλληνικὸς, δὲν ἐπηρεάστηκε καθόλου ἀπὸ τὴν ἐξέλιξι πὸν εἶχε ἢ Χριστιανικὴ θρησκεία σίς σκοτεινῆς χώρες τῆς Δύσεως. Ἐδῶ ἢ θρησκεία τῆς Ἀγάπης χονεῖντερε τόσο καλὰ μέσα στὴν Ἀρχαία Ἑλληνικὴ Θρησκεία τῆς Χαράς, πὸν ἢ Παναγία ἔγινε Ἀθηνᾶ, ἔγινε Ἡρα, οὐρανία Ἀφροδίτη καὶ ὁ ὄφραῖος ξανθὸς Ναξοφάος, Ἀπόλλωνας !

Στὰ πανηγύρια, τῆς ὄφραῖς μιλῶστανε μέρες τῆς Χαράς, ἢ εἰκόνα τοῦ ἑορταζομένου Ἁγίου σὸν Ἰπιαθρο, Γύρω τὴν κἀντιῶν κερὶν σάν μὰ προσφορὰ στὴ χάρι του, ἐνὸ παρακάτω τὰ στρατὰ γύριζαν σίς σούβλες, γὰρ νὰ μὰς θυμίζον τῆς ἀρχαίης θυσίας. Κοινὰ στὸν Ἅγιο ἔνας παπάς, ντυμένος μετὰ ἄμφια καὶ τὴν ἀμιασποῖα σὸν χέρι, νὰ ραντίζῃ τοὺς πιστοὺς μετὰ κλάδους ἀνθησμένους καὶ νὰ τοὺς στέλνῃ τὴ δροσιά τοῦ οὐρανοῦ, ἐνὸ πὸν κωντὰ του γύριζε ἢ χλιαρὰ καὶ γόμψε τὰ ποτήρια, γὰρ νὰ προσφέρῃ τὴ δροσιά τῆς μητέρας Γῆς, τῆς ἀμπελοῦ τοῦ θεοῦ Διονύσου. Κι' ἄκουγες καὶ ψαλιμὸς καὶ παρακάτω ἐρωτικὰ τραγούδια, πὸν συνόδευαν μ' αὐτὰ τὸ χορὸ τῆς ἡγερῶσομες τοῦ νησιοῦ.

Καὶ μέσα σ' ὄλα αὐτὰ τὰ πανηγύρια καὶ ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Θρησκείας, ὁ Μητροπολίτης μαζί μετὰ τῆς ὄφραῖς ἀνεμῆς του, πὸν μέσα στὸν ἐθνουσιασμὸ καὶ ὕστερα ἀπὸ διωτῆρια ποτήρια, ἄρχισαν νὰ τραγουδοῦνε πατριωτικὰ τραγούδια σὲ σκοπὸ παθητικώτατου ἡμανέ. Καὶ ὁ Μητροπολίτης ὄλος κέφι, φώναζε :

— Γεῖα σου, Μόσχα ! Πές μας τώρα κι' ἐκεῖνο τὸ ἄλλο, πὸν πῆραν σ' ἀνερωσόμενα παλιγράμια τὸ Κέσπρο καὶ μπῆξαν τὰ μεσάνυχτα μέσα στὸ χαρέμι τοῦ Πασᾶ !

— Ὅ, τι ἠθέλες λοιπὸν εἰρωσῆς ἐκεῖ Παιτοῖδα, Θρησκεία καὶ Χαρὰ τῆς ζωῆς. Ὅλα μὰν ἀρμονικὰ ἀνακατεμένα σ' ἓνα ὄφραῖο νησί μετὰ κἀμποῦς καταπράσινους, πὸν δίνουν ἀφθονο τὸ σῆφι, τὸ κρηθῆρι καὶ τὸ καλὰ μπόκι, μετὰ ἀναριθμητὰ λιόδεντρα καὶ ἄλλα καρποφόρα δέντρα, μετὰ ἀρκετὰ πρόβατὰ, μετὰ ἀμπελιὰ καὶ ὄλα τὰ καλὰ τέλος πάντων, πὸν ἔδωσε ὁ Θεὸς σποὺς ἀνθρώπους. Ἐκεῖ ὄλα σὲ ἀφθονία. Τὸ ψωμί,

ΚΑΛΑΙΤΕΧΝΙΚΟΙ ΠΙΝΑΚΕΣ



Η ΟΔΑΙΣΙΚΗ (Εἰκὼν τοῦ Κέκλιγκ)

καὶ τὸ κρασί, τὸ κρέας, τὸ βούτυρο, τὰ τυριά. Καὶ ὁ ἔργος κἀμπος μετὰ μπόλοιο ψάρι καὶ ἓνα δάσος ὅπου χορῆς πὸν κἀπο σκοτεινῆς καθε μέρα λαγούς, πέφδιες καὶ μπεζάσες. Καὶ μέσα σ' ὄλη αὐτὴ τὴν εὐτυχία, οἱ ἀρσενικοὶ οἱ περισσότεροι, νὰ φεύγουν στὴν Ἀμερικὴ ἢ καὶ στὴν Αἴγυπτο, γὰρ ν' ἀποφύγουν νὰ πῆνε στρατιῶτες στὸν Τοῦρκο καὶ νὰ στέλνουν ἀπὸ κεῖ τακτικὰ δολλάρια καὶ λίρες.

Μὲ λίγα λόγια, ἐκεῖ ἦταν ἢ Γῆ τῆς ἐπαγγελίας καὶ ἐκεῖ εἶδα τὴν πραγματικὴν εὐτυχία, μέσα σὲ ἀνθρώπους ἄδολους, πὸν ἐνοοῦσαν ν' ἀπολαῖσουν ὄλα τὰ δῶρα πὸν τοὺς ἔδωσε ὁ Θεός.

Πρὶν ἔσθε ἐκεῖ ἢ γυναῖκα μου, κάλεσα μὰ γυναῖκα μὰ μέρα σὸν Διοικητήριον γὰρ νὰ με νοικοκυρέψῃ λιγάκι. Νὰ μοῦ ξεσκονίσῃ, νὰ μοῦ σφουγγαρίσῃ, νὰ πλύνῃ λίγο τὰ ρούχα μου. Ἄμα τελειώσε, θέλησα νὰ τὴν πληροῦσω καὶ τὴ ρώτησα τί θέλει :

— Τί νὰ θέλω ; Τὸ λάδι μου, τὸ βούτυρο μου, τὸ σῆφι μου κι' ὄλα τ' ἄλλα τῆχω σὸν σπίτι. Χρήματα δὲ χροαζόμενα παρὰ γὰρ νὰ πληρώσω τὰ κυβερνητικὰ δούματα. Μοῦθεῖτε ὁ ἄντρας

μου από την 'Αλεξάνδρεια και τα πλήρωσα κι' αυτά. Δοκίμν τί να τους κάνω τους παράδες; 'Αχρηστοί μου είναι. Καλύτερα να μου πάρης ένα ζευγάρι παντοφύδες που δέν έχω.

Μέσα στη σημερινή κρίσι, άμα συλλογιστείς δια αυτά, μπορεί να σε πάσει άπελυσία!

Μά άς μη λέμε μονάχα τα καλά. Σ' όλα αυτά ήπρηξε και ή ανάποδη όψη. 'Όλοι αυτοί οι σπλλάβοι που πήγα να τους έλευθερώσω και που με δίδαξαν αυτοί την έλευθερία, καμιά φορά τό παράκλιαν στην απόλαυσι της τόσης ευτυχίας που τους χάρισε ό Θεός. 'Ηθελαν να περάσουν αυτή τη ζωή καλά, και δε λογαρίαζαν κανένα έπιτόδιο. 'Ο γάμος δέν είχε τους περιορισμούς που έχει στους άλλους τόπους, γιατί και τό διαζύγιο δέν ήταν και τόσο δύσκολο. 'Αμα έδινες μερικές λίρες για την εκκλησία ή για τους φτωχούς, ένα πρόχειρο δικαστήριο με πρόεδρο τό Μητροπολίτη, έναν άγραμματο παπά και μερικούς λαϊκούς, μπορούσε να σ' απαλλάξει εύκολα από τό δεσμό του γάμου. Γι' αυτό και στις 'Ιμβρούτιδες, με τό μαύρα και γεμάτα πόθο μάτια τους, δέν έννοιάζε και πολύ άν οι υπαξιωματικοί και ναύτες του άγίματος Κατοχής ήσαν παντρεμένοι ή άνύπαντροι. Γι' αυτές ήταν τό ίδιο. Θαρρούσαν πως και στον τόπο μας είναι τόσο εύκολο τό διαζύγιο, όπως και εκεί πέγα. Και όλοι αυτοί οι συντροφοί μου περνούσαν θαυμάσια. 'Όπως είναι συνήθεια εκεί, από άρραθωνιασμένοι έμπαιναν μέσα στο σπίτι, κομάντωναν σε μαλακά στρώματα, έτρωναν και έπιναν, τους έπλεναν και τους περιποιόντουσαν. Περνούσαν ζωή χαρισμένη! Νά σάς πω την άληθεια, έγώ κοντζά μου Διοικητής, άρχισα να ζηλένω τους υπαξιωματικούς και τους ναύτες. Δέν άρχισε όμως και σε μένα να μου στείλουν κάποια προσενεία. Μιά μέρα παρουσιάζετα στο Διοικητήριο μία γορνά. 'Ησαν γύρω μου κι' άλλοι υπάλληλοι. Μου λέει πως θέλει να μου μιλήσει ιδιαίτερός. Νόμισα πως πρόκειται για κάποια δουλειά της, που δέν ήθελε ν' άκούσουν οι άλλοι. 'Αμα μείναμε μόνοι, μου λέει:

—'Η 'Αμερσούδα του Παναγή του Μαδιώτη από τον 'Αγιο Θόδωρο, που έχει άντρα τό γέρο τόν Παγενο, θέλει να χωρίση από δαύτο. Δοκίμν μ' έστειλε να σε παρακαλέσω να της κανένα λόγο του Μητροπολίτη να βγη γλήγορα τό διαζύγιο. Δέν μπορεί πειά να περάση μ' αυτό τό γέρο γροσουόζη. Και ό πατέρας της συμφωνος, δε χαλάει τό χατήρι του κοιροισού του. Αύτός τί ανάγκη έχει; Σπίτια και χωράφια και λιόδεντρα όσα θέλεις έχει. Μπορεί να της δώσει κάποιον άλλον καλύτερο. Μιά κόρη έχει' αυτός, αήσιο θά κλειστή τά μάτια του.

—Κυρά, τί μου τά λές όλα αυτά έμένα; Τί μ' ένδιαφέρουν;

—Γιά να βγη τό διαζύγιο.

—Μά έγώ δέν έχω καμιά σχέση μ' αυτή...

—'Αμα δείξεις στο Μητροπολίτη πως ένδιαφέρεσαι και σύ...

—Μά γιατί να δείξω πως ένδιαφέρομαι;

—Γιατί άμα τη δεις την κοπέλλα, δέν μπορείς παρά να ένδιαφερής. Θα τη φέρω καμιά μέρα να σε παρακαλέση και μονάχη της. Και άμα τη δεις, είμαι βέβαιη πως θα ένδιαφερής και σύ. Κάτι ξανά αλλά ός τά πόδια της. Μιά τσαχυνιά, ένα μάτι... και τό προσώπακι της όλο γέλα. Θα τη δής και θά μου πής άν έχω δίχη!

Και έπειδή έγώ γαίνετα στραβομουτσούνιασα, αυτή πρόσθεσε:

—Τί δηλαδή, δε μάς θέλεις; 'Εάν έρθουμε, δε θά μάς δεχτήης;

—Σου είπα, δέν μταιώνω έγώ σ' αυτές τις δουλειές. Πηγαίνετε στο Μητροπολίτη.

—'Εμείς θαρθούμε και σε σένα και άν θέλεις μη μάς δέχεσαι.

—Θά σάς δεχθώ, γιατί αυτό είναι τό χρέος μου, μά δε θά μπορούσω να σάς κάνω τίποτε για τό δουλειά σας.

—'Αμα θέλεις έσύ και τί δέν κάνεις; Ξέρεις, ή κοπέλλα σ' έχει δει μία μέρα που ήρθε στον 'Αγιο Θόδωρο. Και όλο μου λέει από τότε ναρθούμε να κάνη τη γνώρισμά σου. Μπορώ να σου πω πως από κείνη την ήμερα που σέδε, τώβαλε στο μυαλό της να χωρίση άπ' τον άντρα της! Δέν ήθελα να στο πω, θά τά καταλάβανεις και μονάχος σου άμα έρχότανε και τη γνώριζες, μά άφου τώφερε ή κουβέντα, γιατί να στο κρύψω; 'Η κουβούλη θέλει να χωρίση τον άντρα της, γιατί τά μάτια της πέσανε σε άλλον, σε κάποιον που είναι πολύ ψηλά!

—Σε ποιόν; ρώτησα έγώ κάνοντας τον κουτό.

—Αί, τώρα να τά λέμε; Τά νοιάθεις! Τί άλλο να σου πω έγώ τώρα; 'Ό,τι να σου πω, γορνά είμαι και ό λόγος μου ίσως δέν άκούγεται. Θα στα πη κι' ή ίδια καλύτερα!

'Εκείνη την ώρα μου ήρθε να τη δωξώ με βρισίες και να της πω να μην ξανάρθη πειά να με σκοτίξη ούτε άλλη μαζί. Αυτό χωροισούσε να κάνη ένας Διοικητής. Μά έγώ είμαι και συγγραφέας. Αύτη τη στιγμή πάλειαν μέσα μου δυό καθήκοντα: τό καθήκον του Διοικητού και τό καθήκον του συγγραφέως προς την Τέχνη. Αύτη ήταν μία μοναδική ευκαιρία ήθρογραφικής σπουδής. Και έπειδή νομίζω πως τό καθήκον προς την Τέχνη είναι ύπερτερο από κάθε άλλο καθήκον, δέν άφίνω ποτέ να μου ξεφύγουν κάτι τέτοιες μοναδικές ευκαιρίες.

Γι' αυτό, όταν ή γορνά έφυγε, της είπα

ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Η ΕΞΟΡΙΣΤΗ ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ

(Μιά σελίδα άπ' την 'Ιστορία του Βυζάντιου)

Βρισκόμαστε στο Βυζάντιο, κατά τον 'Απρίλιο 1042, την πιο ταραχώδη δηλαδή περίοδο στη ζωή της Βασιλίδος των Πόλεων. 'Ο λαός συγκεντρώνεται κατά πυκνές ομάδες στις πλατείες κι' έξεστύμωσε πικρά και άπειλητικά λόγια εναντίον του Αυτοκράτορος Μιχαήλ. Είχε διαδοθεί ότι ό Μιχαήλ έπρόκειτο να έξορισή τη βασίλισσα Ζωή, και ή είδησι αυτή είχε άναστατώσει τους κατοίκους, οι όποιοι την ύπεραγαπούσαν.

'Όταν τό γεγονός εδεδειώθηκε επίσημα, οι άρχοντες, οι άξιωματικοί και οι γερουστάσι, περίλοποι και σκυθρωποί, άρχισαν να συνέρχονται σε συνεδριάσεις, ενώ τά πλήθη μαζεύοντουσαν καταδαστά, με ταραχιαμένα πνεύματα και άγριες διαθέσεις, στον περίφημο 'Ιπτόδρομο.

'Όλα μύριζαν επανάστασι, που θά ξεσπούσε από στιγμή σε στιγμή. 'Ομάδες γυναικών διέτρεχαν τους δρόμους όρημηζές, με φωνές και με τραγούδια. Στεκόντουσαν κάθε τόσο κάτω από τά κυβερνητικά μέγαρα και τί σπίατα των άρχόντων και ξεφώνιζαν άδιάκοπα:

—Θέλουμε την Αδούστα Ζωή! Θέλουμε τη μητέρα μας! Ζήτω ή βασίλισσα!...

Οί άνδρες, άκούοντας τις κραυγές των γυναικών, έρεθίζονταν άκόμα πιο πολύ και βρισκόντουσαν σε πραγματικό άναθεσισμό. Κόσμος άπειρος είχε μαζευτεί τόρα κάτω άπ' τό παλάτι και κραυγές, χειρονομίες, άπειλές και βρισίες γεμίαν τον άέρα:

—Ζήτω ή βασίλισσα! Κάτω οι προδότες! Θάνατος στο βυζάντιο!...

—'Αδέρφια! φώναζε τότε προς τά πλήθη μία γυναικα, σκληρόν Ξαίλη. Ξέρω καλά ότι τη μητέρα μας την Αδούστα την έξώρισαν στο νησί της Πριγκήπου. Την έβαλαν στο πλοίο κι' έφυγε χιές τη νύχτα. Της έφεραν μάλιστα και τά μαλλιά, της φέσανε ράσα καλογορηάς και την έκλεισαν μέσα σε μοναστήρι. Θέλουμε τη μητέρα μας! Ζήτω ή βασίλισσα!...

Τό πλήθος, όταν έμαθε ότι ή Ζωή βρισκόταν ήδη έξοριση στη μονή της Πριγκήπου, έγινε παρόφορο άπ' την αγανάκτησή του. Και άρχισαν να πέφτουν άνάκα πάνω στα άνάτορα πέτρες, ξύλα, ραβδιά, ότι τύχαινε μπρός στους μασιασμένους βυζαντινούς πολίτας.

Κατόπι αυτοί, ό στρατός άναγκάστηκε να καταφύγη στα όπλα κι' ή φροσύνη των άνακτόρων ζήτησε να χυτηση τό πλήθος. Έτακολούθησε άγρια σύγκρουσις, ό θόρυβος κι' ή ταραχή μεγάλουση, ό θόρυβος, ό θόρυβος, ό θόρυβος έξασκολούθησε ν' άντιστέκεται με μανία.

'Ο διοικητής της άνακτορικής φρουράς και θεός του Αυτοκράτορος Κωνσταντίνος, ενώ προσπαθούσε να συγκρατήση τό πλήθος και να κερδίση καιρό, έστειλε συγχρόνως ένα πλοίο στην Πριγκήπου κι' να φέρη πίσω τη βασίλισσα.

Οί άπεσταλμένοι του όδήγησαν τη Ζωή στο Βυζάντιο μ' έξαιρετική γοργογάδα και βιασύνη. Δέν της έθωσαν καιρό ούτε ν' άλλάξη φόρεμα. Κι' έτσι ή βασίλισσα έμφανίστηκε στο βασιλικό θεωρείο του 'Ιπτοδρόμου, όπως ήταν ντυμένη, σάν καλογορηά δηλαδή, και με κουμένα τά μαλλιά.

Στό πλάι της κοσμαγάτητης βασίλισσας πήγε και στάθηκε ό Αυτοκράτωρ Μιχαήλ, φοβισμένος και μαζεμένος, σάν να ζητούσε συγγνώμη για την άνόητη κι' άδικη πράξη του.

Είχε απερίγραπτο τό τί έπακολούθησε τότε. 'Η βρισίες και ή βλαστήμιες που άκουσε ό βασιλεύς από τό έξαγριωμένο πλήθος, ήσαν πρωτοφανείς στην τόλμη και στην όμωότητά τους.

Οί κάτοικοι της πρωτευούσης, όταν είδαν κουρεμμένη και ντυμένη με τρώικα ράσα τη βασίλισσα τους, που την έβλεπαν άλλοτε στολισμένη με διαμάντια και με μεταξωτή άλουργίδα, έξεμάνησαν κι' άρχισαν να ρίχνουν πέτρες και ξύλα εναντίον του Μιχαήλ, φωνάζοντας:

—Θάνατος στο βασίλει! Ζήτω ή βασίλισσα!...

Με μεγάλη δυσκολία κατόρθωσε να γλυτώση ό Αυτοκράτωρ από τη μανία των ύπρκώνων του. Κι' έπειδή δέν ήταν άσφαλής στο Βυζάντιο, έτρεξε να ζητήσει καταφύγιο στο μοναστήρι του Στουδίου.



πως την περιμένο να ξανάρθη μαζί με τη νέα.

'Ισως κάτι τέτοιες ευκαιρίες μου δόσαν όλο τό ύλικό για τά κατοπινά έργα μου, τις θεατρικές ήθρογραφίες που σε λίγα χρόνια ανέβηκαν στη σκηνή.

ΣΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ : Τό Κ' μέρος.